

Osebnе vesti

NAŠE ČLANICE — ODLIKOVANE Z MEDALJO FLORENCE NIGHTINGALE

Mednarodni komite Rdečega križa v Ženevi podeli vsaki dve leti do 36 medalj Florence Nightingale, in sicer tistim medicinskim sestram, za katere nacionalni odbori RK včlanjenih držav dokažejo, da so se odlikovale z izrednimi zaslugami na področju bolniške nege in sestrskе službe in je za nje značilna velika vdanost svojemu poklicu.

Medalja Florence Nightingale je najvišje mednarodno sestrsko odlikovanje. Podeljuje se:

1. diplomiranim med. sestram, ki so se izkazale z izjemnim in požrtvovalnim delom z bolniki ali ranjenci bodisi v vojni ali v miru;
2. vodilnim medicinskim sestram ali organizatoricam z izrednimi zaslugami za nego bolnikov ali ranjencev v vojnem ali mirnem času;
3. prostovoljnim pomožnim sestram, ki so se po predpisih vključile v organizacijo RK in so se odlikovale po predanosti bolnikom in ranjencem v vojnem času ali ob množičnih naravnih nesrečah;
4. medicinskim sestram in prostovoljnim pomožnim sestram, ki bi jih lahko uvrstili med že naštete kategorije, a so padle med opravljanjem svojih dolžnosti.

Visoka raven odlikovanja se lahko obdrži le tako, da posamezna nacionalna društva (trenutno šteje mednarodna organizacija RK že 110 držav-članic) predlagajo samo tiste kandidatkinje, ki s svojim delom in življenjem izpričujejo izredne poklicne in obče človeške etično-moralne kvalitete.

Mednarodni komite RK izmed vseh predlaganih sester širom po svetu izbere vsaki dve leti 36 najbolj zaslužnih kandidatkinj. Če meni, da predlagane kandidatkinje docela ne ustrezajo pogojem za podelitev medalje, jih podeli lahko manj kot 36.

Leta 1973 je glavni odbor Rdečega križa Slovenije in za njim glavni odbor RK Jugoslavije predlagal mednarodnemu komiteju podelitev 3 medalj slovenskim medicinskim sestram, in to:

1. Dini Urbančič
2. Citi Bole in
3. Jugi Polak

Mednarodni komite RK v Ženevi je podelitev odličja vsem trem predlaganim medicinskim sestram odobril.

Dne 20. dec. 1973 so navedene tovarišice prejele medaljo Florence Nightingale iz rok predsednika jugoslovanskega Rdečega križa v Beogradu, dne 25. dec. pa je RO RKS v Ljubljani priredil za odlikovanje svečan sprejem. Tu so tov. Dini Urbančič in Citi Bole čestitali predstavniki RK Slovenije ter drugi povabljeni družbeno-politični in zdravstveni delavci, obolelo tov. Polak pa je po sprejemu obiskala posebna delegacija v bolnišnici.

Predsednik glavnega odbora RKS tov. Ivo Majdič je obrazložil oz. utemeljil podelitev medalj odlikovanim med. sestram.

Ni je slovenske medicinske sestre, ki ne bi poznala imena tov. **DINE URBANČIČ**.¹ Da je upravičena do najvišjega odličja v sestrskem svetu, je doumel prav vsak, kdor je s sestro Dino delal bodisi pred vojno, med vojno ali po njej.

Rdeči križ je moral podrobno utemeljiti predlog za kandidaturo letošnjih nagrajenk. Razlogov za podelitev medalje Florence Nightingale tov. Dini Urbančič je veliko. Med prvimi je seveda Dinino sodelovanje z organizacijo Rdečega križa med nastopom službe pred vojno, zatem pa trpljenja in junaštva bogata borba med. sestre-partizanke v vojnem času in plodno delo medicinske sestre-strokovnjakinje in učiteljice na področju bolniške nege in v zdravstvenovzgojni dejavnosti v povojnem obdobju. Ne bomo naštevali Dininih zaslug in njene bogate biografije človeka, vojaka, med. sestre, organizatorice in učiteljice. V predlogu RK za podelitev odlikovanja je navedenih nemalo junaških in požrtvovalnih dejanj Dine v narodnoosvobodilnem boju, za katera je tudi že sicer prejela vrsto državnih odlikovanj za hrabrost in zasluge za narod.

V že navedeni številki ZO smo poleg drugih zaslug tov. Dine omenili tudi njeno bogato publicistično dejavnost, ki je postavlja ne samo med prve vodilne slovenske med. sestre; njeno raziskovalno delo na področju bolniške nege in sestrske vzgoje jo uvršča v sam vrh svetovne sestrske elite.

Naj zapišemo še to! Tov. Urbančič je zorilo življenje, ki ji ni prizanašalo v nobenem obdobju. Iz slehernega trpljenja, telesnega in duševnega, je izšla bolj klena, zrelejša in trdnejših načel. Tako se je že od začetka poklicne poti posvečala bistvenemu smotru svojega življenja, ki jo je tudi vseskozi osrečeval: da je kot medicinska sestra v partizanih in kot učiteljica bolniške nege ob pouku svojih številnih učenk iz sestrskih šol in študentov medicine lahko tudi sama neposredno negovala bolnike.

¹ O tov. Dini Urbančič smo podrobneje pisali, ko je prejela Žagarjevo nagrado — gl. Zdravstveni obzornik, 7 (1973), 3, 193—195.

Medicinska sestra **CITA BOLE** je dobro znana zlasti bralkam naše revije, saj je bila ves čas urednica »Medicinske sestre na terenu« in prva glavna urednica »Zdravstvenega obzornika«.

Tov. Cita Bole je bila predlagana za odlikovanje zaradi svojih izrednih zaslug na področju nege bolnika in sestrskе službe v vojnem in mirnem času.

Kot diplomantka sestrskе šole v Beogradu je pred vojno negovala najtežje bolnike na infekcijski kliniki v Zagrebu. Takoj ob začetku vojne se je vključila v ilegalno delo, zato se je že leta 1942 znašla v težki ječi italijanskih zaporov, kjer je bila dve leti. V zaporih je kot med. sestra prevzela vodstvo nad higienskimi režimom zapornic, postala je učiteljica prve pomoči, nege bolnika in osnovne higijene. Po kapitulaciji Italije je odšla med partizane, kjer se je kot borka in zdravstvena delavka odlikovala z vrsto junaških dejanj. Bila je odlična organizatorica in učiteljica pomožnih vojnih bolničark in bolničarjev ter voditeljica partizanskih bolnišnic. Za svoje zasluge je bila večkrat odlikovana in je tudi nosilka partizanske spomenice.

Po vojni jo zasledimo kot neutrudno družbeno-politično in strokovno delavko na celi vrsti odgovornih položajev. Zlasti se je odlikovala na področju varstva matere in otroka. Delala je kot vodja referata za vojne sirote ter fizično in psihično prizadete otroke, dalje kot vodja sekcije Mati in dete pri GO AFŽ. Bila je šef oddelka za zdravstveno varstvo žene in otrok pri resornem ministrstvu in je kasneje pri Centralnem higienskem zavodu Slovenije ogromno pripomogla k razvoju te službe pri nas, tako da je prav gotovo ena izmed utemeljiteljic sodobnega koncepta patronažne službe.

Danes pravi tov. Cita, da je bila samo člen v timski verigi svojih požrtvovalnih in prav tako zaslužnih sodelavk. Vemo pa, da je tov. Cita zaslužila osebno priznanje in odličje zato, ker se je prav kot osebnost, kakršna je, odlikovala pri vsakem delu, ki ga je morala opraviti.

Tov. **JUGA POLAK** je bila absolventka medicine z 10 semestri študija za seboj, ko jo je zajela vojna vihra. Ilegalka od 1941 in aktivna borka od junija 1942 je bila vedno dodeljena tja, kjer je človek najbolj potreboval njene strokovne pomoči. Negovala je bolnike, se pri negi sama okužila s tuberkulozo, prevzemala je ranjence in samostojno vodila dve partizanski bolnišnici. Seznam njenih junaštev je dolg in pretresljiv. Dasi hudo bolna, je požrtvovalno prenašala napore bojev, skrivanja ranjencev, trpljenje in lakoto. Je nosilka partizanske spomenice, bila je večkrat odlikovana. V povojnem obdobju je opravila izredni študij na sestrski šoli in se vsa posvetila delu na terenu. Kot patronažna med. sestra je dosegla zavidljivo lepe uspehe. Danes je tov. Juga 100-odstotni invalid, vsa izčrpana in bolna, vendar vedra in polna optimizma. Medaljo Florence Nightingale je v njenem imenu sprejel v Beogradu njen sin; tudi slovesnosti na glavnem odboru RK se sama žal ni mogla udeležiti.

Po čestitkah, ki jih je izrekel v imenu RKS, je tov. Majdič prisotnima tovarišicama podelil tudi najvišje odličje, ki ga lahko daje RKJ — **Zlati znak priznanja RK Jugoslavije**« in se odlikovankama zahvalil še posebej za njuno delo pri RKS. (Tov. Polak je nosilka »Zlatega znaka« že iz prejšnjih let.)

V imenu odlikovank se je tov. Dina Urbančič zahvalila takole:

Tovariš predsednik, drage kolegice, drage tovarišice in tovariši! Dovolite, da se Vam zahvalim. To je tako lepo — prelepo; vse to vznemirja, hkrati pa trka na vest — ali sem res kot človek storila vse, kar bi v danih okoliščinah lahko? Če nisem, če nismo, naj mladi potegnejo za nami. Hvala Vam!

Po slovesnosti se je ob pogostitvi vseh prisotnih razvil prijeten tovariški pomenek.

Zveza medicinskih sester Slovenije in Zdravstveni obzornik iskreno čestitata vsem trem odlikovankam. Ponosni smo na svoje članice in na dejstvo, da so naše kolegice nosilke najvišjega mednarodnega odlikovanja — Medalje Florence Nightingale.

Anica Gradišek

LUČKI KOCBEKOVI

dragi kolegici in ljubljeni prijateljci v slovo

Naj ti spregovorim z besedami tvojega očeta:

Ljubezen je zadnja luč,
prisonimo srcu dlani,
ljubezen je zadnja luč,
kaj bomo sami v temi.

Odšla si. Ostali smo v sebični žalosti, Ti pa si ugasnila. Zdaj šele res vemo, da si nam bila tiha, dobra luč. Še Tvoja smrt, draga Lučka, nam je svojevrsten dar. Zbližala si nas. Bogatejši smo za spoznanje, da bi se morali bolj ljubiti, več odpustčati. Ti sama si imela ljubezen in razumevanje za vsakogar. Sebičnosti ni bilo v Tebi. In vendar Ti življenje ni prizanašalo. V Tvoji krhki zunanosti je bila močna osebnost, ki je junaško prenašala vse udarce usode.

Ko si se 30. julija 1938 rodila mami Zdravki in očetu Edvardu, si bila drobcena punčka. Starši so bedeli nad Tvojim zdravjem, dokler Te vojni čas ni ločil od njih. Komaj 3 in polletna si postala ilegalen otrok pod nadzorstvom matere Zihelove (od maja 1942 do maja 1945), starši, prej ilegalni delavci, pa so morali oditi v partizane. Začela se je Tvoja trnova pot. Štiri dobre družine si menjala, dokler Te spomladi 1945 niso odkrili domobranci. Dali so Te k neznani družini, od tam pa v znani Lichtenturn, kjer so zate skrbele nune. Ena med njimi je imela brata partizana in Te je skrivaj oddala botri Dori Vodnikovi. Ko so Te starši po osvoboditvi našli, si bila ubogo zanemarjeno dete.

Časi so se umirili. Kljub krhkemu zdravju si maturirala na gimnaziji na Poljanah leta 1958. Vpisala si se na medicinsko fakulteto. Po dveh semestrih si opustila naporni študij medicine in se vpisala na Višjo šolo za medicinske sestre, kjer si se posvetila konkretnjšemu delu s človekom. Leta 1963 si prišla med nas na dermatološko kliniko.

Mnogo si trpela, a nikoli nisi klonila. Tvoja moč je bila v razdajanju za Tvoje bližnje.

Le smrt je bila milostna s Tabo. Odšla si, ne da bi vedela, da nas zapuščáš. Prihranila Ti je bolečino poslavljanja.

Tolaži nas misel, da si našla v naši sredi prijateljice, da smo Te imeli radi in da si nas imela rada; da smo bile kolegice in Tvoji pacienti del smisla Tvojega življenja.

21. septembra smo se od Tebe poslovili zadnjič.

Žalujemo, ker smo Te izgubili. Ti pa si dobila svoj mir. A vendar je boleča lepota v tem, da si odšla tako mlada, da je toliko Tvojih sanj ostalo nedosanjanih in mnogo naših besed nedorečenih.

Hvala Ti, Lučka, za vse, kar si nam dala.

Mara Hostnik